

Historie radnice

O první šumperské radnici se nám jednoznačná data nedochovala. Jisté je, že nevznikla zároveň se založením města ve 13. století. Náměstí bylo původně nezastavěné. První zmínka **pochází z roku 1475**, ale nemuselo se nutně jednat o samostatnou budovu uprostřed náměstí, nýbrž i o jeden z domů přizpůsobený městské správě.

Gotické jádro původní radnice však může napovědět, že stará radnice byla postavena nejpozději v 16. století. Traduje se, že k rozšíření objektu a renesanční úpravě došlo v roce 1562, a to v souvislosti s tím, že se toho roku šumperští měšťané vykoupili z žerotínského poddanství a stali se opět královským městem. Je však otázkou, zda si podobnou rekonstrukci mohli dovolit ihned poté, kdy z městské pokladny museli Žerotínům vyplatit 11 100 zlatých.

K další přestavbě radnice mělo dojít v roce 1650, kdy město po třicetileté válce zažívalo velký hospodářský rozkvět. Tehdy měla být mimo jiné opravena věž a nadstaveno 2. poschodí.

Dne 7. května 1669 vypukl poblíž náměstí požár, který během tří dnů zničil prakticky celé město i s radnicí. Živel si tehdy vyžádal deset lidských životů, mezi nimiž byli také primátor Zacharias Ruth s obecním sluhou, když se údajně snažili z radnice zachránit majetek. Z budovy zůstaly jen obvodové zdi a z věže, která měla do té doby mimo hlavní prostřední špice ještě čtyři nárožní věžičky s pěti špičkami, zbyla jen ruina. Samotná radnice byla brzy opravena, na obnovu věže však město nemělo dost peněz, a tak se ji podařilo zrekonstruovat až v roce 1688, kdy tesařský mistr Christoph Heinel osadil na vrchol věže makovici. Uvnitř věže visely dva hodinové cymbály s letopočty 1687 a 1688, které odlil olomoucký zvonař Paul Reimer. Střecha věže byla pokryta modřínovým šindelem, který se dovážel až z Bruntálu a byl natírán zelenou barvou.

K radikálním změnám došlo v polovině 19. století, kdy byl z nařízení státu z radnice vystěhován starostenský úřad, který pak takřka půl století sídlil v budově bývalého zámku, a radnici zabral Okresní soud. V roce 1865 došlo k nepříliš citlivé přestavbě budovy, při níž stavitel Josef Bayer zboural všechny přístavky, včetně vnějšího schodiště, a odstranil zbytky pozdně gotických štítů. Budovu nově kryla valbová střecha, ohromné fasádní plochy členila jen okna, vstupy a několik ozdobných prvků. V původní podobě byla ponechána věž, která však musela být opravena po zásahu bleskem v červenci 1883. Na jejím ochozu hlídkovali nepřetržitě hlídači, kteří například při spatření požáru vyvěšovali červený prapor a v noci lucernu s červenými skly.

I přes skutečnost, že radnice prošla razantní přestavbou, **se na přelomu 19. a 20. století začalo uvažovat o zřízení budovy nové**. V roce 1899 rozhodlo šumperské zastupitelstvo o **vypsání soutěže na projekt nové radnice**. Našlo se i nemálo zastánců zachování staré radnice, dokonce architekt Karl Bernischke vypracoval projekt na její modernizaci, nová radnice se však už jasně rýsovala.

V roce 1907 byl v čele s místostarostou Gustavem Oberleithenerem ustanoven **výbor pro výstavbu radnice**, který předkládal zastupitelstvu návrhy podmínek ohledně výstavby nové radnice. O rok později začalo **stěhování úřadoven** do provizorních podmínek a **v březnu roku 1909 se uskutečnilo slavnostní rozloučení s radnicí a začalo se bourat**.

Do výběrového řízení, vypsaného v lednu 1909, se přihlásilo **33 soutěžních návrhů**. Porota je všechny posoudila a měla vybrat **tři nejlepší návrhy, z kterých si následně měla rada města vybrat vítěze k realizaci**. Rada od začátku preferovala návrh v Šumperku naturalizovaného vídeňského architekta **Georga Bergera** a Šumperana **Ludwiga Schöneho**, který ale skončil až na pátém místě, proto se radní rozhodli, že **rozšíří původní trojici na šestici návrhů k výběru**. Rada nakonec vybrala k realizaci **Bergerův a Schöneho návrh „Vivat sequentes“**. Následně v srpnu 1909 zastupitelstvo schválilo uvolnit až **270 000 rakousko-uherských korun** na výstavbu, realizovat projekt Bergera a Schöneho a umístění budovy.

Položení základního kamene se uskutečnilo 17. ledna 1910 a na pracích se podíleli firmy a stavitelé jak ze Šumperska, tak i z hlavního města **habsburské monarchie Vídně**. **Hrubá stavba byla dokončena již v květnu 1910**. Při výstavbě bylo použito mnoho moderních technologií, mj. i novátorská omítka z umělého kamene od vídeňské firmy Terranovaverwertung GmbH.

K slavnostnímu otevření nové radnice došlo za přítomnosti mnoha významných osobností přesně před sto lety, tedy **9. září 1911**. V budově radnice byla zároveň otevřena **kavárna** a také **první Saxingerovo kino** pro 160 diváků.

Po druhé světové válce byl ve věži **vyměněn stroj věžních hodin**. Původní stroj vyrobený v Uničově vystřídal nový z Vyškova na Moravě. Pokud se půjdete podívat i na radniční věž, tento stroj si budete moci prohlédnout.

V 60. letech 20. století musela být radniční budova modernizována, byly vyměněny **rozvody elektřiny a ústředního vytápění**, stejně tak byla celá budova pokryta novou **eternitovou krytinou vč. oplechování**.

25. června 1980 vypukl v podkroví radnice požár, který zničil část krovu a krytiny, téhož roku však bylo vše opraveno.

V 90. letech, tj. po více než osmdesáti letech jejího provozu, bylo nezbytné provést další rekonstrukce a restaurátorské práce. **Nejprve byla v r. 1996 obnovena fasáda věže**, při této příležitosti byly **zrestaurovány sluneční hodiny, opraveny ciferníky mechanických hodin** a nově oplechován ochoz věže. **Plastiky Rudolfa I., Ferdinanda I. a Rollanda** na průčelí radnice byly v natolik špatném stavu, že **byly sejmuty a nahrazeny kopiemi**. Originál Rollanda je nyní v průjezdu budovy Vlastivědného muzea a sochy panovníků byly prodány ve výběrovém řízení jistému panu Bartoňovi z Čeladné.

Ze stavební činnosti z posledních let nesmíme zapomenout jmenovat **přestavbu původního světlíku radnice na moderní vnitřní prostor s proskleným výtahem a rekonstrukci suterénu s veřejným WC**, to zajistilo bočním vchodem pohodlný bezbariérový přístup do radnice.

Rekonstrukce radnice od 90. let 20. století

Od začátku 90. let 20. století prošla radnice několika dílčími opravami a investičními akcemi, na něž bylo až do konce roku 2016 vynaloženo 32,4 milionů korun. Výdaje na rozsáhlé rekonstrukce z let 2017 a 2018 by pak ve srovnání měly činit 60,2 milionů korun

V roce 1996 byla obnovena fasáda věže, při této příležitosti byly zrestaurovány sluneční hodiny, opraveny ciferníky mechanických hodin a nově oplechován ochoz věže. Vynaložená finanční částka činila 1,3 milionů korun.

V letech 2007 až 2008 zahrnovaly rozsáhlejší stavební úpravy radnice vytvoření venkovního bočního schodiště a rampy pro imobilní občany, dále došlo také k vybudování veřejného WC a nového výtahu včetně jeho zastřešení. Celková výše investice dosáhla 14,3 milionu korun, z toho vybudování výtahu a jeho zastřešení stálo 7,6 milionů korun.

Rok 2008 přinesl další náklady ve výši 4,1 milionů korun. Došlo ke zrušení bytu domovníka v prvním nadpodlažním patře, a tím vznikly prostory pro vybudování tří nových kancelářských místností, hygienického zázemí a dílny domovníka. Došlo také k upravení místnosti informací a zavedení klimatizace v obřadní síni.

V roce 2009 byly vytvořeny nové kanceláře pokladny a podatelny a instalovány protipožární dveře v prvním nadpodlažním patře. Celkové náklady činily 2,3 miliony korun.

V roce 2014 bylo nutné přistoupit k výměně dvou plynových kotlů, které byly pořízeny při plynifikaci kotelny v roce 1994, za moderní kondenzační kotle a zásobník na teplou užitkovou vodu v hodnotě 1,2 miliony korun.

Rozsáhlá rekonstrukce z let 2015 a 2016 sestávala ze sanace sklepa, následných stavebních úprav sklepních prostor na archivy a kolárnu pro zaměstnance. Dále došlo ke kompletní výměně oken v suterénu, radnice také získala jednotné pískovcové obložení, které bylo do té doby jen v jedné třetině obvodu budovy. Celková výše nákladů dosáhla během dvou let 6,7 milionu korun. V návaznosti na rekonstrukci suterénu došlo k opravě hlavního venkovního schodiště a kašny. Náklady na tyto opravy činily 2,5 milionu korun.

V roce 2017 započala rozsáhlá rekonstrukce, která v tomto roce zahrnovala úpravu podkroví, vybudování nové serverovny a rekonstrukci rozvodů topení ve výši 4,4 miliony korun. Došlo také k výměně oken a vytvoření sádkartonových obložení stěn, které skryly nově nainstalované slaboproudé a datové rozvody. Náklady na výměnu oken a obložení stěn dosáhly výše 9 milionu korun, slaboproudé a datové rozvody pak v celkové částce 17,2 miliony korun za rekonstrukci činily 3,8 milionu korun.

V roce 2018 pokračovala rekonstrukce opravami podkroví, zahrnující vybudování 3 kanceláří. Společně s obnovou klempířských prvků, opravou střechy a jejím novým zpřístupněním dosáhly náklady na tuto část rekonstrukce výše 25 milionu korun. Navenek nejviditelnějším zásahem je rekonstrukce fasády radnice, která by měla být ukončena v listopadu roku 2018 a vyjde celkem na 18 milionů korun.